

EUSKADIKO UDAL GOBERNUEN TESTUINGURUA ARAUDIARI ETA ARLO EKONOMIKO-FINANTZARIOARI DAGOKIONEZ

Durango, 2015eko ekainaren 22

Sebastian Zurutuza

Erakundeekiko Konpromisoetako zerbitzuburua
Ogasun eta Finantzetako departamentua
Gipuzkoako Foru Aldundia

Aurkibidea

1. **Koiuntura ekonomikoa**
2. **Udalen egoera ekonomiko-finantzarioa: bilakaera eta aurreikuspenak**
3. **Udalen partaidetza zerga itunduetan (Kupoaren legea, Udal legea, Ekarpen legea) eta udal zergak**
4. **Udal legearen proiektua, toki erakundeen finantziarioari dagokionez**
5. **2/2012 legea eta egonkortasun foru arauak**
6. **LRSAL eta arrazionalizazio eta egonkortasun foru arauak**
7. **Planifikazio ekonomiko-finantzarioaren beharra, Partehartzea, Ebaluazioa eta Gardentasuna...**
8. **Ondorioak**

Koiuntura ekonomikoa

Aurreko legegintzaldiaren aldean, hobekuntza nabarmena aurreikusten da datozen urteetan

EAEko DATUAK

(% bariazioa)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014(P)
BPG	4,2	1,3	-4,0	0,6	0,2	-2	-1,7	1,2
Enplegua	2,9	0,2	-4,0	-1,3	-0,1	-3,3	-3	0,3
Langabezia tasa	3,3	3,8	8,1	9,1	10,8	11,8	14,3	14,9
KPI	4,2	1,9	1,0	2,8	2,4	2,7	0,6	-0,7

EUSKADIKO AGERTOKI MAKROEKONOMIKOA 2015-2016

(% bariazioa)	2015	2016
BPG	2,5	2,5
Enplegua	1,6	1,7

Aurreikuspen makroekonomikoak

ACTUALIZACIÓN DEL PROGRAMA DE ESTABILIDAD. REINO DE ESPAÑA. CUADRO MACROECONÓMICO 2015-2018

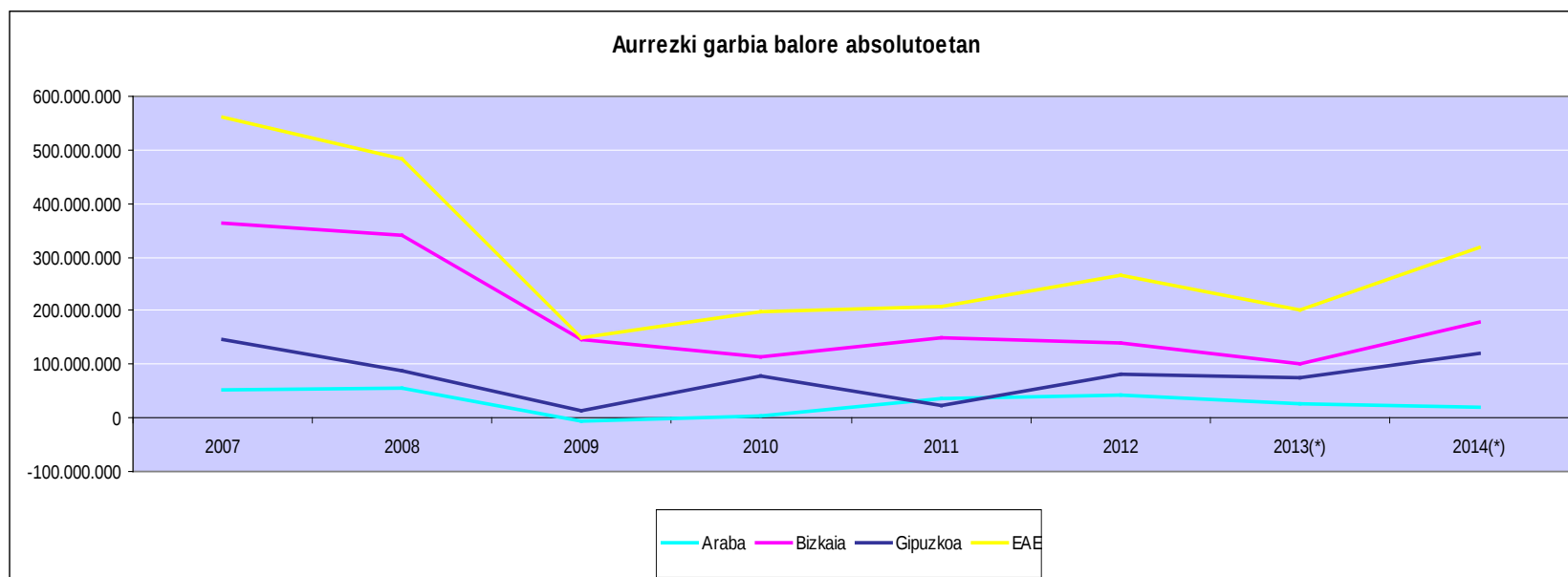
(% bariazioa)	2014	2015	2016	2017	2018
BPG	1,4	2,9	2,9	3	3
Enplegua	1,2	3	3	2,9	2,9
Langabezia tasa	24,4	22,1	19,8	17,7	15,6
KPI	-0,1	-0,4	0,9	1,1	1,4

Aurrezki garbia EAEn. Balore absolutuetan

Lurraldea	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013(*)	2014(*)
Araba	53.006.964	55.398.095	-7.509.148	4.124.809	37.123.563	43.213.446	26.650.201	19.358.956
Bizkaia	362.714.833	339.728.135	144.925.681	115.118.499	148.208.331	139.566.936	100.801.564	178.094.172
Gipuzkoa	144.960.576	87.727.261	12.014.665	77.456.450	21.659.458	81.846.758	74.300.653	120.603.762
EAE	560.682.373	482.853.491	149.431.198	196.699.758	206.991.352	264.627.140	201.752.418	318.056.889

Iturria: Eustat

Iturria(*): Foru Aldundiak

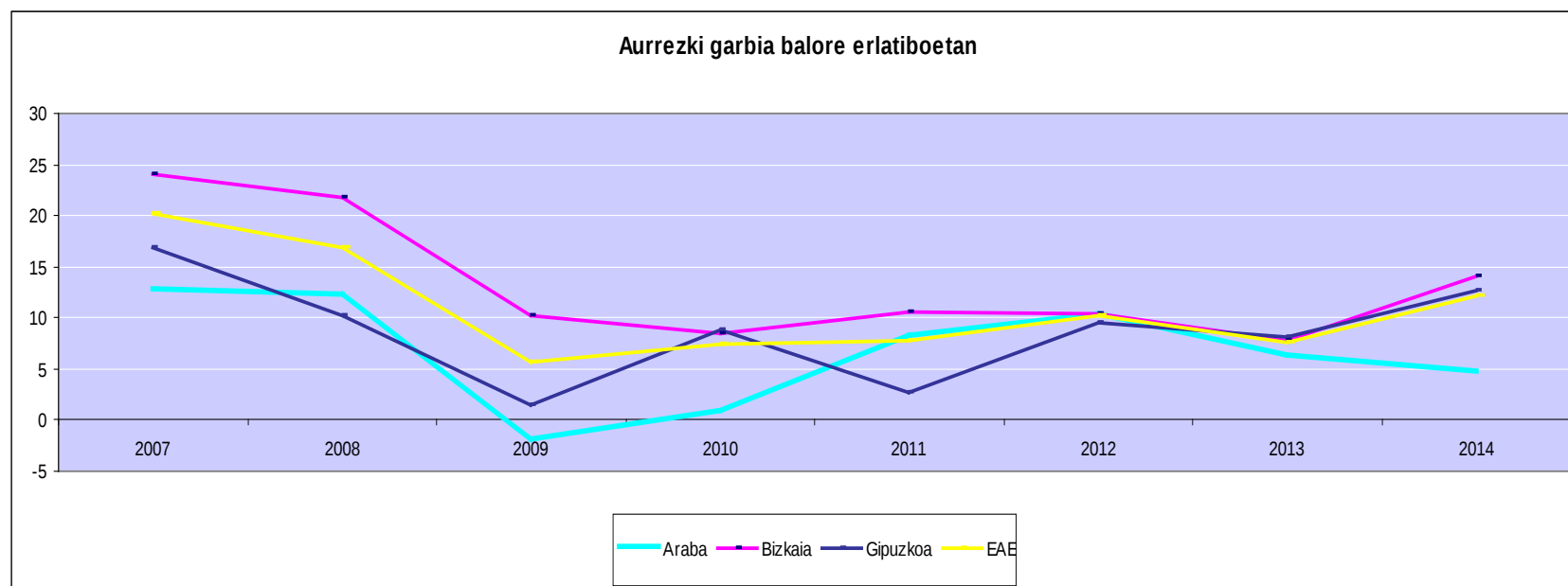

Aurrezki garbia EAEn. Balore erlatiboetan

Lurraldea	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Araba	12,83	12,38	-1,80	0,99	8,38	10,47	6,45	4,74
Bizkaia	24,10	21,76	10,26	8,52	10,61	10,48	7,69	14,03
Gipuzkoa	16,87	10,27	1,48	8,84	2,62	9,57	8,10	12,61
EAE	20,19	16,86	5,65	7,44	7,77	10,18	7,64	12,07

Iturria: Eustat

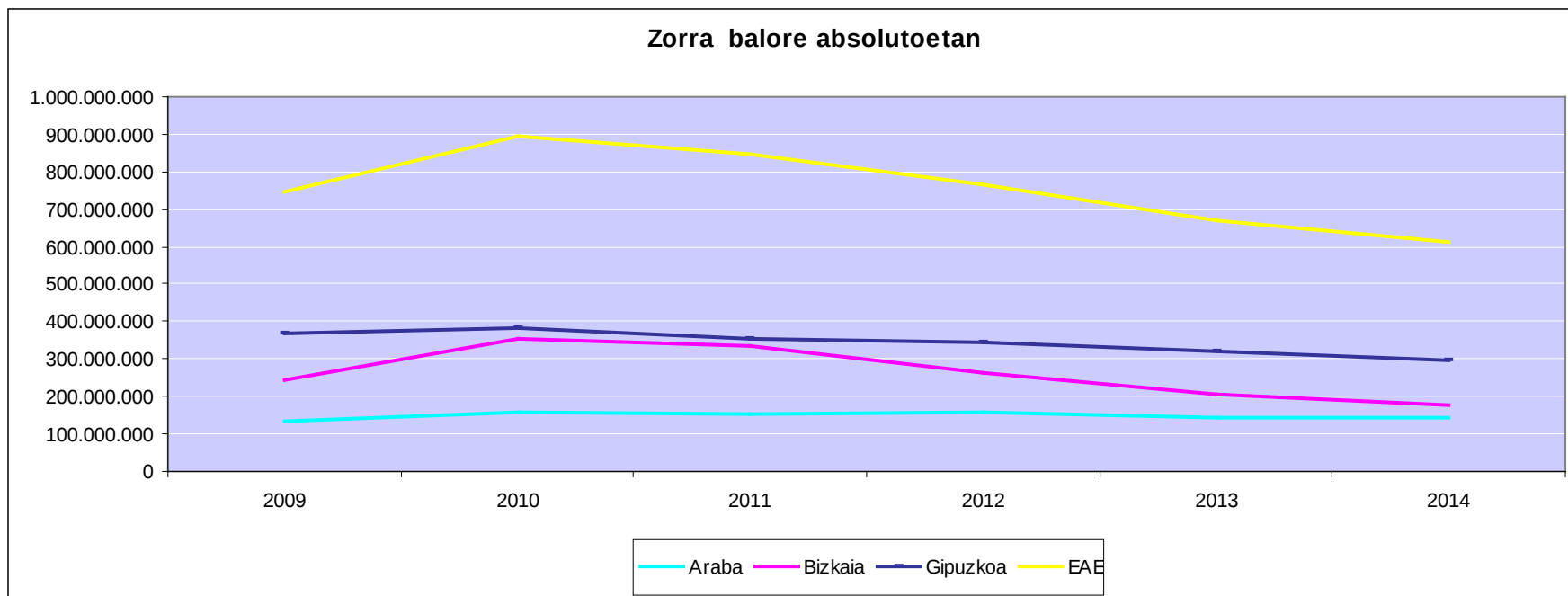
Iturria(*): Foru Aldundiak

Zorra EAEn. Balore absolutuetan

Lurraldea	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Araba	132.047.494	156.122.900	154.989.180	159.953.868	142.391.775	141.875.072
Bizkaia	244.533.619	355.832.711	337.101.598	262.549.236	207.009.319	178.371.864
Gipuzkoa	368.449.013	381.222.237	356.342.391	345.321.447	318.864.538	294.433.610
EAE	745.030.126	893.177.848	848.433.169	767.824.551	668.265.631	614.680.546

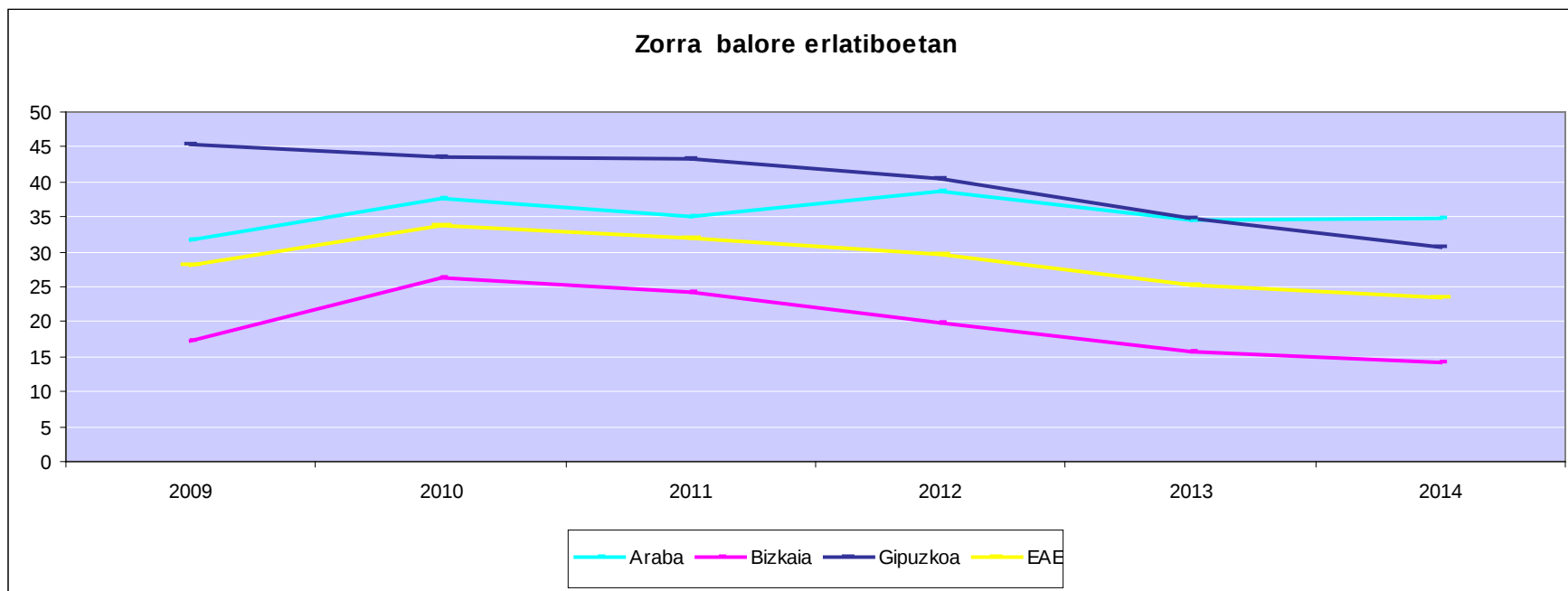
Iturria: Foru Aldundiak

Zorra EAEn. Balore erlatiboetan

Lurraldea	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Araba	31,70	37,63	35,00	38,76	34,47	34,72
Bizkaia	17,31	26,34	24,13	19,72	15,79	14,05
Gipuzkoa	45,31	43,50	43,18	40,40	34,75	30,79
EAE	28,19	33,80	31,83	29,55	25,30	23,34

Iturria: Foru Aldundiak

Udalen partaidetza zerga itunduetan

Ereduaren ezaugarriak:

1. **Eredua finkatuta dago**
2. **Araungitza komunaren aldean emaitza onak**
3. **Lurraldeka emaitza ezberdinak**
4. **Banaketa propioa lurralde bakoitzean**
5. **Arrisku partekatuaren ondorioz urte onetan onuretan parte hartu dute eta krisi urteetan jatsiera eta desbideratze handiak**

Udalen partaidetza zerga itunduetan

Ereduaren bilakaera etorkizunean:

- 1. Kupoaren desadostasunak eta Kupo lege berria.**
- 2. Udal legearen proiektua: gutxieneko partaidetza, Euskal Finantzen Kontseiluan partehartzea**
- 3. Ekarpen lege berria: banaketa bertikala, emaitzak lurraldeka, baldintzatutako finantzaketa, DFi...**

2011ko sarrerak, biztanle eta BPGaren arabera

UDALERRIA	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	EAE	Nafarroa	ERR.AMANK.
Zergak	621,27	510,73	630,56	565,81	513,73	561,86
Transferentziak	796,60	801,16	730,59	777,57	494,18	386,38
Bestelako sarrerak	108,61	52,61	59,30	62,96	103,71	38,82
Zorra	21,61	12,81	42,31	23,68	29,30	39,71
GUZTIRA	1.548,10	1.377,31	1.462,76	1.430,02	1.140,91	1.026,77

UDALERRIA	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	EAE	Nafarroa	ERR.AMANK.
Zergak	1,86	1,77	2,09	1,89	1,80	2,51
Transferentziak	2,38	2,77	2,42	2,59	1,73	1,73
Bestelako sarrerak	0,33	0,18	0,20	0,21	0,36	0,17
Zorra	0,06	0,04	0,14	0,08	0,10	0,18
GUZTIRA	4,63	4,77	4,84	4,77	4,00	4,59

Udal legearen proiektua

- **Eredu propioa izateko beharra areagotu egin da. Toki erakundeen finantzazioa, legearen ardatzetako bat da.**
- **Eskumenak eta finantziazioa: a) orain arte ematen diren eskumen propioek orokorrean dagokien finantzaketa dute (lehen xedapen iragankorra); b) eskumen propio berriak arau sektorialen bidez (txosten ekonomikoa, zuzkidura, ...); c) eskumen transferitu edo eskuordetuak (finantzazioa egokia edo zehaztua); d) jarduera berriak (bikoiztasun eza eta iraunkartasun txostenak)**

Udal legearen proiektua

Finantzazioa

- **Baldintzatutako finantzaketa (dirulaguntzak) salbuespenez erabili beharko da**
- **Udal zergak**
- **Zerga itunduetan partaidetza: foru eskumena, baina Euskal Finantzen Kontseiluak gomendio gisa banaketa irizpideak eman ditzake eta gutxieneko partehartzea finkatuko da.**
- **Euskal Finantzen Kontseiluan udalen ordezkaritza eta OCTEn ere bai**

Aurrekontu egonkortasuna eta finantza iraunkortasuna

2/2012 legea oso testuinguru konplikatuan sortzen da:

- **Krisi ekonomikoa**
- **Defizit publikoa areagotu zen**
- **Finantza merkatuetan tentsioa, Europa...**

Eta legearen helburuek egoera horri erantzun nahi diote:

- **Iraunkortasun finantzarioa**
- **Konfidantza berreskuratu**
- **EBarekin konpromisoak bete**

Ondorioz legeak diseinu oso zurruna dauka

Aurrekontu egonkortasuna eta finantza iraunkortasuna

EAEko udalen egoerari egokitzeko eta finantza tutoretzaren esparruan dauzkagun eskumenak kontutan izanda, foru arauak onartu dira. Helburuak ondorengoak lirateke:

- **Aurrekontuen egonkortasuna eta finantzen iraunkortasuna bermatzea. Gastuaren araua bitarteko helburua izango litzateke. Iraunkortasuna bermatzeko hornitzaileei ordaintzeko epea arautu da (sektore publikoaren zor komertziala)**
- **Malgutasuna aplikazioan: diruzaintza gerakinaren erabilpena, gastu arauaren aplikazioa, plan ekonomikoaren edukia, kostu efektiboa...**

Aurrekontu egonkortasuna eta finantza iraunkortasuna

DEFIZITA $\geq$ 0

(1-7) kapituluko sarrera bateratuak

-(1-7) kapituluko gastu bateratuak

+/- SEC doikuntzak

Finantzaketa ahalmena/premia (Superabita/defizita)

Aurrekontu egonkortasuna eta finantza iraunkortasuna

ZOR BIZIA/ SARRERA ARRUNTAK

a)	2014/12/31 Zor bizia
b)	+ Mailegu berriak (9. kapituluko sarrerak)
c)	<u>- Maileguen amortizazioak (9. kapituluko gastuak)</u>
d) $=a+b-c$	2015/12/31 Zor bizia
e)	<u>Sarrera arruntak (2014ko likidazioa)</u>
f) $=d/e$	%Zor bizia

Aurrekontu egonkortasuna eta finantza iraunkortasuna

GASTUAREN ARAUA

GASTU KONPUTAGARRIAREN BARIAZIOA		
a1	[Aurrekontu urtea]-1ko gastu ez finantzarioa (kap:1etik 7ra)	0,00
a2	SEC doiketak ¹	0,00
a3	[Aurrekontu urtea]-1ko interesak	0,00
a4	Finantzaketa lotua duen gastua [Aurrekontu urtea]-1an	0,00
a=a1+a2-a3-a4	[Aurrekontu urtea]-1ko gastu konputagarria	0,00
b1	[Aurrekontu urtea]ko gastu ez finantzarioa (kap:1etik 7ra)	0,00
b2	SEC doiketak ²	0,00
b3	[Aurrekontu urtea]ko interesak	0,00
b4	Finantzaketa lotua duen gastua [Aurrekontu urtea]an	0,00
b5	Araudian eta kudeaketan egindako aldaketan eragina	0,00
b=b1+b2-b3-b4-b5	[Aurrekontu urtea]ko gastu konputagarria	0,00
c=(b/a-1)*100	Gastu konputagariaren bariazioa (%tan)	Gastu araua

Aurrekontu egonkortasuna eta finantza iraunkortasuna

Planaren edukia

Arrazionalizazio legea

Gutxienez guzti hauek jaso:

✓ ***Berezko edo delegatuak ez diren kompetentzia guztiak uztea***

✓ Oinarrizko zerbitzuen kudeaketa bateratu edo koordinatua

✓ Sarrerak handitzea

✓ Antolaketaren arrazionalizazioa

✓ ***Udal izaera ez duten toki entitate txikiak desagerraraztea***

✓ ***Fusiorako proposamen bat (ondoko udal batekin)***

Foru berezitasunaren F.A.

Gutxienez jasoko dituenak:

➤ Ez betetzearen arrazoiak; gastu eta sarreraren joeren aurreikuspena; neurrien deskribapena eta erabilitako hipotesiak

➤ Foru Aldundiak **eskatu ahal izango dio** zenbait neurri hartzea, **hauetakoren bat izan daitekeelarik**:

✓ Berezko edo delegatuak ez diren kompetentzien *iraunkortasuna bermatzen duten neurriak*

✓ Oinarrizko zerbitzuen kudeaketa bateratu edo koordinatua

✓ Sarrerak handitzea

✓ Antolaketaren arrazionalizazioa

Arrazionalizazioa eta Iraunkortasuna

LRSAL. Testuingurua

- **Krisi ekonomikoa eta Estatu espainiarraren erreskate arriskua. Konstituzioaren 135 artikulua eta 2/2012 legeak toki entitateen antolaketa, funtzionamendua eta kontrola hobetzeko beharra ezartzen du**
- **Iraunkortasun printzipioa nagusitu egiten da arrazionalizazioaren aurrean: gastu publikoa eta zorra murriztu egin behar dira; udalek tamaina txikia eta kudeatzeko gaitasun eza**

Arrazionalizazioa eta Iraunkortasuna

LRSAL. Helburuak

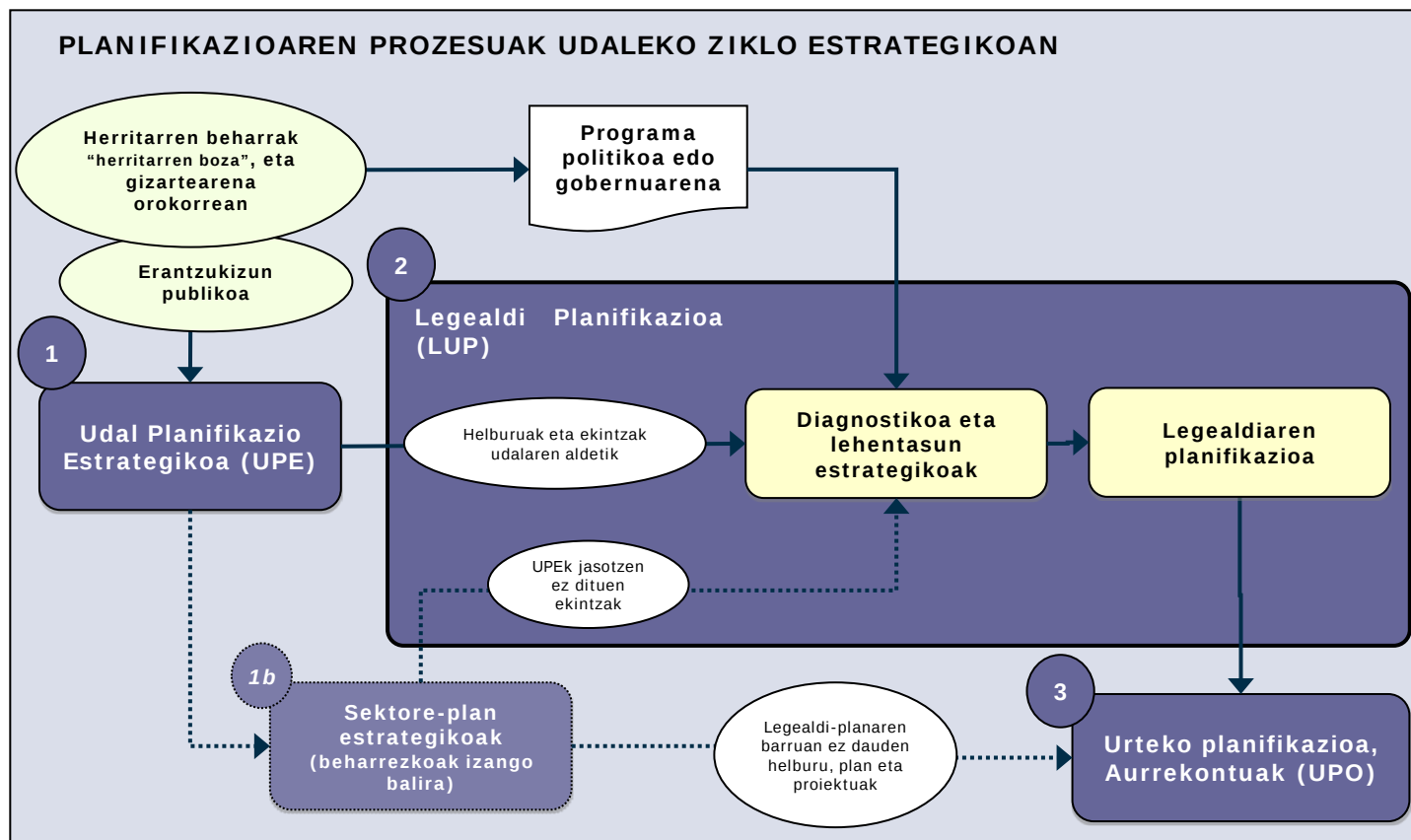
- **Eskumenak berrantolatzea (bikoiztasunak eragotzi)**
- **Antolaketa egitura arrazionalizatzea**
- **Kontrol ekonomiko-finantzarioa eta aurrekontu alorrean zorrotzagoa**
- **Udal mailako zerbitzu publikoetan pribatizazioa bultzatzea**

Arrazionalizazioa eta Iraunkortasuna

LRSALaren salbuespenek EAEaren foru erregimenaren berezitasuna indartzen dute. Bestalde, egonkortasun foru arauen aplikazioa modu positiboan baloratzen da

Foru arauak LRSALen jasotzen diren xedapenak zehaztea eta garatzea bilatzen dute eta ahal den neurrian malgutasunez aplikatzea. Hala nola, egonkortasuna, iraunkortasuna eta gastuaren araua, edota plan ekonomiko-finantzarioen edukia. Zerbitzuen kostu efektiboa, birdimentzionatzea, eskumenak...

Planifikazio ekonomiko-finantzarioa

Planifikazio ekonomiko-finantzarioa

Udaleko ziklo estrategikoan, planifikazio ekonomiko-finantzarioa ezinbesteko tresna bat da diagnostikoa eta lehentasunak finakatzerakoan.

Gaur egun, lege eta arau ezberdinek Plan ekonomiko-finantzarioa egitera behartu egiten dute zenbait kasutan (defizita, zorra, gastuaren araua...), eta ondorioz, gobernuaren egitekoa baldintzatu egiten dute.

Planifikazioaren printzipioaren ondoan, kudeaketa erangikor bat gauzatzeko nahitaezkoak diren beste printzipioak landu behar dira: partehartzea, ebaluazioa eta gardentasuna

Ondorioak

- Testuinguru makroekonomikoa nabarmen hobetu da.
- EAEaren udalen jokaera zuhurraren (orokorrean) ondorioz beren egoera ekonomiko-finantzarioa hobera egin du. Halere, udal bakoitzaren diagnostikotik abiatuz planifikazio zuhurra burutu beharko litzateke.
- EAEko administrazio maila ezberdinen finantza esparrua arautzen duten arau garrantzitsuak berritu behar dira: udal legea, kupo legea, ekarpen legea... Zenbait arrisku egon arren estabilitate egoera aurreikus daiteke.
- Udal legearen beharra
- Gomendagarria zen planifikazio ekonomiko-finantzarioa obligazio legala bihurtu da (egonkortasun eta arrazionalizazio arauak), kudeaketaren ardatza eta muga bihurtzeraino.